

Україна має прекрасну школу анімації. Та, на жаль, сьогодні обсяг випуску українських мультків мінімальний. А тут раптом 26 серій! Та ще й головний художник фільму — Едуард Кирич (серед його робіт — серія «Як козаки..», «Енеїда» та інші). Створюють фільм на студії «Фрески». Нагадаємо, що вона належить до нового покоління українських студій. Зокрема, зроблений тут анімаційний серіал «Старі казки по новому переказані» у 2002 році на конкурсі телевізійних українських журналістських програм отримав першу премію. Зараз у роботі кілька проектів.

Аби дізнатися докладніше про екранізацію «Лиса Микита», наш кореспондент зустрілася з Володимиром Кметиком, директором студії «Фрески», продюсером, сценаристом та автором концепції цієї стрічки.

ОХ ЦЕЙ ЛИС МИКИТА!

ТРИВАЄ РОБОТА НАД 26-СЕРІЙНИМ АНІМАЦІЙНИМ ФІЛЬМОМ «ЛИС МИКИТА»

Розмову з продюсером Володимиром Кметиком веде Тетяна Шевченко

■ Кадр з фільму «Лис Микита».
Головний художник Едуард Кирич. Студія «Фрески»

— У кого й коли з'явилася ідея анімаційної екранізації відомого твору Франка?

— Цю ідею я виношую вже років дванадцять. Але вона ніяк не отримувала підтримки тих людей, тих структур, які могли б це профінансувати. Довгий час я оббирав пороги Міністерства освіти, Міністерства культури, але з того нічого не виходило. Та, на щастя, є така структура, як «Просвіта». Раптом, зовсім несподівано для мене її голова Павло Мовчан активно захопився цим проектом і надзвичайно багато доклав зусиль, щоб розпочалася його реалізація. Інакше було б як у Франка: «фантастичні думи, фантастичні мрії».

— Якщо не помиляюся, цей проект планували до 150-річчя Франка...

— Так. Для мене особисто така прив'язка має особливе значення. Свого часу в Україні широко відзначали 125 років із дня народження Франка. На свою ганьбу, з творчістю Франка я ознайомився аж у 20-річному віці. До того я мав досить туманне й упереджене уявлення

про цю особу, про його творчість. А завдяки таким грандіозним святкуванням я та моє покоління отримали чудову нагоду ближче пізнати творчість Франка, його життєвий подвиг. Відтоді наді мною тяжіло відчуття обов'язку, що я повинен до 150-річчя прилучитися до чогось аналогічного, аби актуалізувати творчість національного генія.

— Чому саме «Лис Микита»?

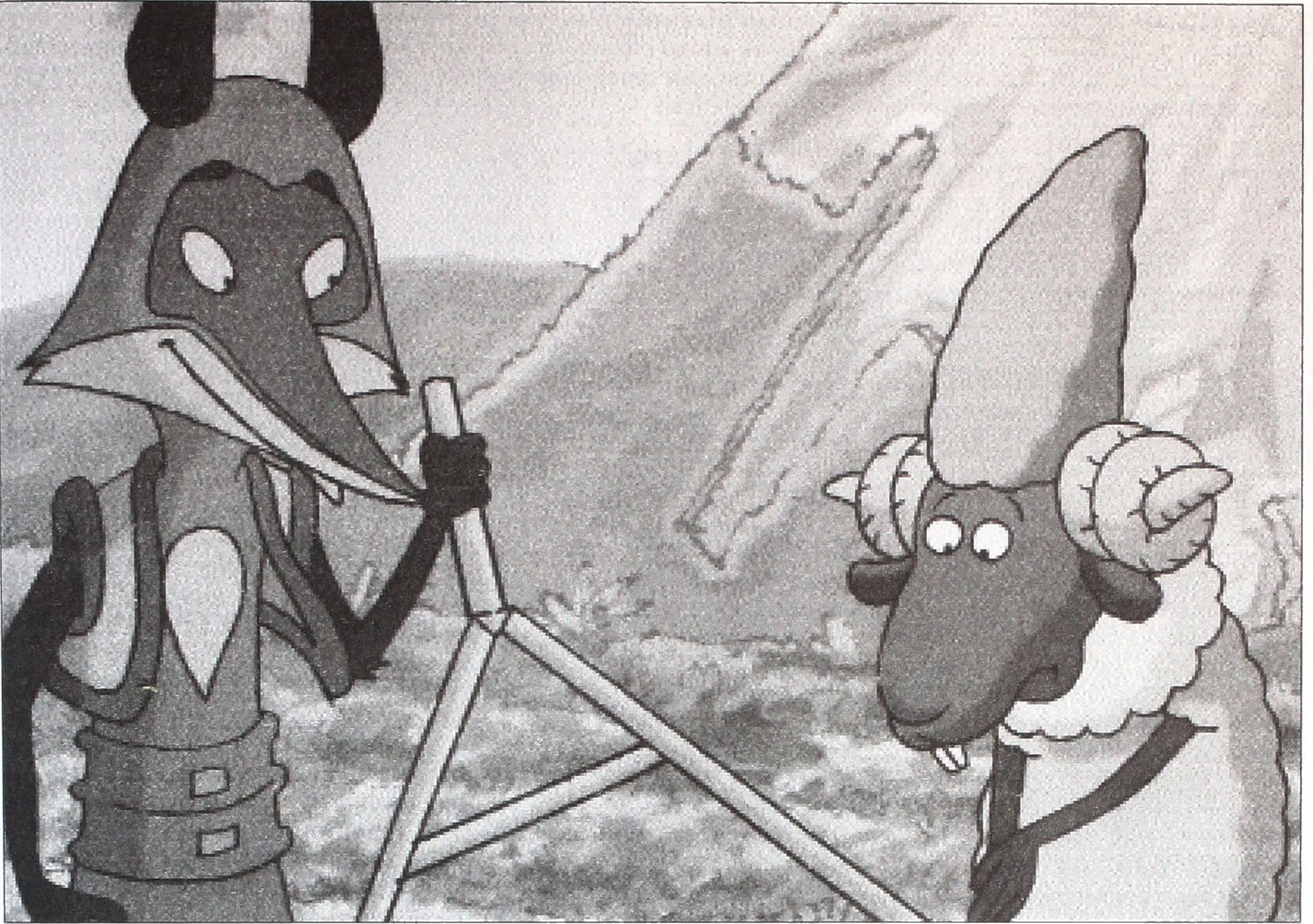
— На мою думку, «Лис Микита» — саме той твір, який можуть сприйняти люди різних поколінь. Цікаво, що Франко колись казав (може, іронічно, а може, цілком серйозно), що «Лис Микита» — його улюблений твір, адже він писав його для власних дітей. «Лис Микита» є також досить ґрунтовним твором, що демонструє всій Україні справжнє мовне багатство. Можна багато говорити, що треба розмовляти українською, що треба плекати своє українське, що наша мова чудова. Але цього мало — слід впроваджувати її засобами кіно і телебачення. «Лис Микита» якраз і є твором найвищого світового мистецтва.

— Коли було розпочато роботу на фільмом і коли можна очікувати її завершення?

— У 2003 році ми розпочали художню розробку твору. Але з липня 2004 року робота зупинилася, бо не було фінансування. З різних причин, об'єктивних і суб'єктивних, але знову плече підставила «Просвіта». Знову Мовчан взяв на себе таку відповідальність. І завдяки його зусиллям ми отримали змогу продовжувати цю роботу. Сприяло й те, що віце-прем'єр з гуманітарних питань В'ячеслав Кириленко навдивовижу доброзичливий до української культури взагалі й до цього анімаційного проекту зокрема. Багато зроблено завдяки його особистій участі. Сподівалися, що твір буде завершено в серпні цього року, але, очевидно, весь твір нам не вдасться завершити.

— Який основний принцип екранізації?

— Ми нічого надзвичайного не вигадуємо, робимо виключно анімаційну ілюстрацію до «Лиса Микита». Йдемо за твором, написаним 1903 року. Бо є декілька

■ Кадр з фільму «Лис Микита».
Головний художник Едуард Кирич

редакцій, серед яких — і Максима Рильського (чи не найвідоміша). Ми звернулися до автентичної версії Івана Франка, аби в фільмі прозвучали певні діалектизми, щоб вони надали своєрідного колориту.

— Чому саме 26 серій? Чому по 13 хвилин?

— Оскільки ми хочемо, щоб про твір дізналися якнайширші кола, то робимо його в телевізійному форматі, для показу на телевізійних каналах. Чому 26? Це телевізійний стандарт, бо рік має 52 тижні, і від цього йдуть розрахунки стандартів. 13 хвилин — це теж стандарт, який залежить від рекламного часу тощо.

— Чи були раніше екранізації «Лиса Микити»?

— Мені це не відомо. Справа в тому, що ставлення українського суспільства до Івана Франка є специфічним. Як за життя воно було дещо упередженим, так і нині. Визнають сам подвиг Івана Франка, його непересічну особистість, його неймовірний дар, його геніальність, але мало робить інтелектуальна, політична та підприємницька еліта для того, щоб його популяризувати.

Тому, мабуть, що він дуже правдиво й чесно говорив про хвороби нашого суспільства. А в нас люблять, щоб хвалили. Мені здається, якби наша нація хоча б частково ознайомилася з творчістю Франка, то вона позбулася б багатьох комплексів та упереджень.

— В чому, на вашу думку, актуальність самих подій, персонажів «Лиса Микити» сьогодні?

— Як відомо, Франко зібрав твори різних народів про Лиса, яким уже понад чотири тисячі років, і в своїй казці переклав їх на параметри громадянського суспільства. А оскільки ми з вами живемо в громадянському суспільстві, то це дійсно актуально. Я сподіваюся, що багато хто зможе впізнати себе в персонажах «Лиса Микити».

ДОВІДКА

На початку 90-х років Володимир Кметик як продюсер випустив кілька документальних фільмів: чотирисерійний «Синдром набутих дефіцитів» (1994) та п'ятисерійний «Попіл наших сердець». Останній стосувався теми винищення українців у ХХ столітті.

Від редакції: В Україні було знято багато фільмів за творами Івана Франка. Найвідоміші з них: «Украдене щастя» (1952, 1984, 2004), «Якби каміння говорило» (1957), «Захар Беркут» (1971), «Для домашнього вогнища» (1992), «Пастка» (5 серій), «Злочин з багатьма невідомими» (7 серій, 1993), «Кишенька» (1996) та ін.